

H. N. Hansen: Jeg kan selvfølgelig ikke udtale mig med den Vægt, som den ærede 1ste Taler (Stilling) kan kræve for sine Bemærkninger. Naar jeg har begæret Ordet, er det væsentlig foranlediget dels ved at næringsdrivende i Kjøbenhavn have talt til mig om denne Sag, dels fordi jeg tror — hvis den ærede 1ste Taler vil tillade mig denne Bemærkning — at hans Udtalelser i deres Form traadte noget stærkere frem imod Lovforslaget, end de i Realiteten viste sig at være imod det. Det har stillet sig for mig saaledes, at der er stor Forskel paa de to Rækker af Bestemmelser, som Lovforslaget indeholder, Bestemmelserne i § 2 og i § 1. Den førstnævnte Paragraf gaar ud paa at foreskrive visse Regler, navnlig for Svende, men ogsaa for Lærlinge. Jeg tror, at det er første Gang, at vi her i Rigsdagen skulle til at lovgive om voksne Arbejderes Kontraktforhold. Man maa standse lidt op, før man gaar til et saadant Skridt, og jeg kan ikke nægte, at jeg gaar dertil med nogen Betænkelighed ogsaa lige over for de paagældende Arbejdere selv. Det staar for mig saaledes, at saa længe man ikke behøver at begrænse Kontraktfriheden, er det det heldigste, og jeg tror ogsaa, at naar denne Paragraf bliver Lov, vil den binde de paagældende Svende paa en saadan Maade, at det maaske ikke for dem selv vil være saa heldigt. Hvis det er saa, at der i Realiteten, i Livet handles saa forkert paa dette Omraade, at Lovgivningsmagten maa skride ind, bør vi selvfølgelig gøre det, men det er sagt mig — og i saa Henseende glæder jeg mig ved at være i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Kjøbenhavn (C. C. Andersen) — at i Kjøbenhavn ere Forholdene i Færd med at udvikle sig i Overensstemmelse med Lovforslagets § 2, og hvis det er saa, vil jeg atter og atter gøre opmærksom paa, om det er nødvendigt, at vi begynde at lovgive her om voksne Arbejderes Forhold til deres Principaler. Skulde Forholdene være anderledes i Købstæderne og paa Landet, hvorom jeg intet ved, kunde jeg forstaa, at saadanne Bestemmelser maatte være nødvendige, men jeg maa paa Grundlag af denne min Opfattelse være i Tvivl om, det er nødvendigt at gaa til § 2, og at dens Indhold bør prøves nøje, ville vistnok alle erkende.

Paa § 1 ser jeg anderledes, og det samme gjorde den ærede første Taler, idet han sagde, at denne Paragraf havde ganske anderledes hans Sympati end den anden Paragraf. § 1 er i Virkeligheden kun en

Udvidelse af den nugældende Lov af 1873 til ogsaa at gælde Bagerier. Hvad man har fundet Anledning til at foreskrive ved Lov for unge Mennesker under 18 Aar paa Fabrikker, det er det, som man nu, dog med væsentlig Begrænsning, vil indføre for Bagerier. Det er i fuld Overensstemmelse med, hvad der er naturligt for Lovgivningsmagten, at naar en Bedrift udvikler sig saaledes, at den maa stilles paa Linie med andre, om hvilke man tidligere har givet Lovbud, man da lovgiver ogsaa for denne. Jeg tror nu ikke, at det er muligt at gøre Forskel paa smaa og store Bagerier, ellers kunde der være Tale om noget saadant, men det er ikke forsøgt, og jeg tror ikke, at det bør gøres. Derimod mener jeg, at det er i sin Orden, saaledes som Forholdene stille sig, at der sker en Tilføjelse til Loven af 1873, hvorved den bringes til Anvendelse paa Bagerier. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa, om man ikke i Bestemmelserne under Nr. 2 og 3 er gaaet noget for vidt eller har formet dem paa en mindre heldig Maade. Jeg vilde gerne her tage de Ord til Indtægt, som der nys faldt fra det ærede Medlem for Kjøbenhavn angaaende Nr. 2. Bestemmelsen gaar jo ud paa, at der efter hver 3 Timers Arbejde i Tiden mellem 9 Aften og 5 Morgen skal gives Arbejderne en Hviletid af mindst 1 Time. Det er sagt mig, og det stemmer ogsaa med, hvad det ærede Medlem udtalte, at der selvfølgelig under saadant Natarbejde gives en Hvilepause paa 1 à 1½ Time, men kan man saa ikke enes om at formulere Bestemmelsen saaledes, at det er dette, der slaas fast, at der skal være en saadan Hviletid, men at man ikke siger, at der netop efter 3 Timers Arbejde skal være en Times Hvil osv. Da der jo kun er 8 Timer mellem Kl. 9 og 5, fører det jo kun til, at man maa stykke Arbejdet ud for at pausere disse to Timer til forskellige Tider, og det er tvivlsomt, om der egentlig opnaas noget derved for Lærlingene, medens det fra alle Sider erkendes at være nyttigt, at man holder en Hvilepause midt paa Natten til Spise- og Hviletid, og det sker ogsaa nu. Hvis det kunde ordnes derhen, at der paabødes en bestemt samlet Hviletid i Løbet af Natten, vilde det vistnok være nyttigt for alle paagældende. — Ligeledes har man gjort mig opmærksom paa, at Nr. 3 maaske er noget for strengt affattet og stridende baade mod Lærlingenes og Principalernes Tarv. Man forlanger, at de 8 Timers Fritid skal komme lige efter 5 Tiden om Morgenen og efter 9 Tiden om Aftenen. Ogsaa der